

RAINER MARIA RILKE

MALTE LAURIDS
BRIGGE'NİN
NOTLARI

Çeviri: BEHÇET NECATİGİL

RAINER MARIA RILKE

MALTE LAURIDS
BRIGGE'NIN
NOTLARI

Can Klasik

Malte Laurids Brigge'nin Notları, Rainer Maria Rilke

Almanca aslından çeviren: Behçet Necatigil

Die Aufzeichnungen des Malte Laurids Brigge

© 2006, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2006

14. basım: Ağustos 2022, İstanbul

Bu kitabın 14. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi Editörü: Ayça Sezen

Editör: Şebnem Sunar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 44009

ISBN 978-975-07-4022-0

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750740220

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

RAINER MARIA RILKE
MALTE LAURIDS
BRIGGE'NİN
NOTLARI

ROMAN

Almanca aslından çeviren

Behçet Necatigil

RAINER MARIA RILKE, 1875'te Prag'da doğdu. Keşişlerin yönettiği seçkin bir okulda ve askerî okullarda okudu. Prag'daki Karlova Üniversitesi'nde Alman Edebiyatı ve Sanat Tarihi öğrenimi gördü. Arayış içinde sürekli gezilere çıktığı, düşlerini başkalarıyla paylaşmaya çalıştığı olgunluk dönemi bundan sonra başladı. Rusya'da yazdığı ve 1905'te yayımlanan şiir dizisi *Dua Saatleri Kitabı*, olgunluk döneminin başlangıcı sayılır. 1907-08'de yayımlanan *Yeni Şiirler*'de topladığı şiirler ise Rilke'nin Paris yıllarında lirik Alman şiiri geleneğinden kopuşunu temsil eder. 1904'te Roma'da yazmaya başladığı *Malte Laurids Brigge'nin Notları*, *Yeni Şiirler*'in düzyazı karşılığı sayılabilir. Rilke, daha sonra yazmayı bırakmayı düşünecek kadar ağır bir bunalıma girdi. 1912'nin başında Trieste yakınlarındaki Duino Şatosu'nda kaldığı sırada iki uzun ağıt yazdı. 1922'de, yaratıcı gücüne bir kez daha kavuştuğu İsviçre'de, yıllar önce başladığı *Duino Ağıtları*'nı bitirdi. 1926'da Cenevre Gölü kıyısında bir sanatoryumda öldü.

BEHÇET NECATİGİL, 1916'da İstanbul'da doğdu. İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu'nu bitirdikten sonra 1940-72 yılları arasında öğretmenlik yaptı. Çağdaş Türk edebiyatının en seçkin şairlerinden biri olan Necatigil'in 1945'ten başlayarak yayımlanan şiir kitapları arasında *Eski Toprak*, 1957 Yeditepe Şiir Armağanı'na; *Yaz Dönemi*, 1964 Türk Dil Kurumu Şiir Ödülü'ne değer görüldü. Almandan otuzaya yakın kitap çevirdi. 1979'da İstanbul'da öldü.

11 Eylül, Toullier Caddesi

Demek buraya yaşanacak yer diye geliyorlar; burası ölünecek yer, desem daha doğru. Sokağa çıktım. Gördüğüm şey: hastaneler. Bir adam gördüm, sallandı ve yıkıldı. Halk çevresini sardı; bu da beni sonrasını görmekten kurtardı. Gebe bir kadın gördüm. Yüksek, sıcak bir duvar boyunca, kendini ağır ağır sürüklüyor, ara sıra duvara dokunup emin olmak istiyordu, hâlâ duruyor mu, durmuyor mu diye. Evet, duvar hâlâ duruyordu. Duvarın arkası ne ki? Elimdeki planda aradım: *Maison d'Accouchement*¹. İyidir. Kadını doğurtacaklar, ellerinden gelir. Daha sonra Saint-Jacques Caddesi, kubbeli büyük bir bina. Plana göre, *Val-de-grâce, Hôpital militaire*². Bilmesem de olurdu, ama zararı yok. Sokağın her yanı kokmaya başladı. Şu kadarını seçebildim: İyodoform, *pommes frites*³ yağı ve korku kokuyordu. Yazın bütün kentler kocar. Sonra garip bir şekilde kör kör bakan bir bina gördüm, planda yoktu, fakat kapısının üstünde henüz oldukça okunaklı bir yazı: *Asyle de nuit*⁴. Kapının yanında fiyatlar. Okudum. Pahalı değildi.

1. (Fr.) Doğumevi. (Ç.N.)

2. (Fr.) Askerî hastane. (Ç.N.)

3. (Fr.) Patates kızartması. (Ç.N.)

4. (Fr.) Gece sığınağı. (Ç.N.)

Ne mi gördüm başka? Duran bir çocuk arabası içinde bir çocuk: tıkız ve bakır çalığı, alnında belli bir yara. Yara iyileşiyordu anlaşılın ve acı vermiyordu. Çocuk uyuyordu, açtıktı ağzı; iyodoform, *pommes frites* ve korku teneffüs ediyordu. Eh, böyleydi bu. Asıl sorun yaşamaktı. Buydu asıl sorun.

Bu benim pencere açık uyumayı bir türlü bırakamayışım! Tramvaylar çan çalarak hızla geçip gidiyor odamdan. Otomobiller üzerimden akıyor. Bir kapı, tırak, kapanıyor. Bir yerde bir cam, şangırtyla iniyor aşağı; büyük parçaların kahkahasını, küçük kırıkların kikirdeyişini işitiyorum. Sonra öbür yanda evin içinde, birden boğuk, kapalı bir gürültü. Birisi merdivenleri çıkmaktadır. Yaklaşıyor, boyuna yaklaşıyor. İşte orada, duruyor uzun zaman, geçip gidiyor. Sonra yine cadde. Bir kızın cırlak sesi: *Ah tais-toi, je ne veux plus.*¹ Tramvay büyük bir telaşla yaklaşıyor, sonra geçiyor, her şeyi aşip geçiyor. Biri bağırıyor. Adamlar koşuşuyor, birbirlerini geçiyorlar. Bir köpek havlıyor. Ah, ne ferahlık: bir köpek. Hatta sabaha karşı bir horoz ötüyor ve sonsuz bir huzur doluyor içime. Derken birden uyuyorum.

Gürültüler bunlar. Ama burada daha korkunç bir şey var: sessizlik. Büyük yangınlarda bir an gelir ki, gerinlik son noktaya gelmiştir; sular fıskırtılarak boca edilir; itfaiye erleri artık tırmanmaz olur, kıpırdamaz kimse. Yukarıda kara bir saçak öne doğru kaykılır, arkasında koskoca bir alev, yüksek bir duvar sessizce eğilir. Durur herkes;

1. (Fr.) Eh, sus, yeter artık. (Ç.N.)

omuzlar kalkık, yüzler göz kesilmiş, korkunç yıkılışı beklemektedirler. Buradaki sessizlik de böyle.

Görmeyi öğreniyorum. Bilmiyorum neden, her şey içimde daha derinlere işliyor, her zamankinden daha derinlere. Bir içdünyam varmış da bilmezmişim. Her şey şimdi oraya gidiyor. Orada neler olup bittiğini bilmiyorum.

Bugün bir mektup yazdım, yazarken, buraya geleli ancak üç hafta oldu, diye düşündüm. Başka bir yerde, diyelim kırdı, köyde üç hafta bir gün gibi geçirdi, oysa yıllardır buradayım sanki. Mektup da yazmayacağım artık. Başkasına değiştiğimi söyleyip de ne olacak ki? Değişiyorsam, eski halimde kalmıyorum demektir; eski ben olmaktan çıkınca da belli ki tanıyanlar kalmamıştır beni. Yabancılara, beni tanımayanlara hiç yazabilir miyim?

Bilmem söyledim mi? Görmeyi öğreniyorum. Evet, başlıyorum. Henüz beceremiyorum. Ama elden geldiğince, zamandan yararlanmak istiyorum.

Örneğin ne çok insan yüzü varmış da hiç farkına varmamışım. Bir sürü insan var, fakat yüzler daha da fazla; çünkü her insanın yüzü birkaç tane. Aynı yüzü yıllar yılı taşıyanlar var; tabii eskir bu yüz, kirlenir, kıvrımlarından açılır, yolculukta giyilen eldivenler gibi bollaşır. Tutumlu, basit kimselerdir bu gibiler; yüzlerini değiştirmez, temizlemeye bile vermezler. Nesi varmış derler ve kim onlara bunun aksini kanıtlayabilir? Şimdi madem birçok yüzleri var, ötekilerini ne yaparlar sorusu gelir akla. Saklarlar. Çocukları kullansın. Ama bu yüzleri, köpeklerinin de takınıp sokağa çıktıkları olur. Neden olmasın? Yüz yüzdür.

Başkaları, yüzlerini korkunç bir çabuklukla takar ta-

kar, eskidir. Yüzler önce hiç bitmez gibi gelir onlara; fakat kırklarına daha yeni basmışlardır ki: sonuncu yüzdür kullandıkları. Ama tabii, bir gün gelir başlar trajedi, yüzlerini sakınmaya, idareli kullanmaya alışmamışlardır; sonuncusunu bir haftada eskitip delik deşik ederler, pek çok yeri kâğıt gibi incelik, giderek astar gözükür; yüz olmaktan çıkar yüz ve bununla dolaşırlar.

Fakat kadın, kadın: Büsbütün kendi içine gömülmüştü; öne doğru eğilmiş, elleri içine gömülmüştü. Notre-Dame-des-Champs Caddesi'nde, köşeydi. Onu görünce sessizce yürümeye başladım. Yoksul insanlar, düşünceye dalmışlarsa rahatsız edilmemelidir. Bakarsınız, düşündükleri şeyi bulurlar.

Bomboştı sokak, boşluğun canı sıkılıyordu; ayaklarımın altından adımımı çekip bir takunya gibi sağa sola fırlattı, tak tuk gürültüler çıkardı. İrkildi kadın ve kendini, ellerinden kopardı; o kadar çabuk, öyle şiddetli ki, avuçlarında kaldı yüzü. Yüzünün oyuk kalıbının, avuçlarında durduğunu görebildim. Gözlerimi bu ellerden ayırmamak, bu ellerden koparılıp alınanı görmemek, bana tarifsiz bir çabaya mal oldu. Bir yüze içinden bakmak, bana dehşet veriyordu; ama ben, daha çok, çıplak çiğ etli, yüzü olmayan o baştan korktum.

Korkuyorum. İnsanın bir korkusu varsa, buna bir çare düşünmesi gerek. Burada hasta olmak çok fena; biri olsa da beni Hôtel-Dieu'ye götürse, orada kesinlikle ölürdüm. Hoş bir *hôtel* orası, müthiş müşterisi var. Paris Katedrali'nin ön cephesini seyretmeye kalksanız, boş meydana son hızla geçip bu hastaneye giren o pek çok arabadan biri sizi çiğneyebilir. Ufak otobüsler bunlar, boyuna çan çalarlar ve can çekişen bir adamcağız, dosdoğru Tanrı'nın Otel'i'ne gitmeyi aklına koydu mu, Sagan

Dükü bile arabasını durdurmak zorunda kalır. Dik kafalı olur can çekişenler; Martyrs Caddesi'ndeki eskici Madam Legrand, arabayla, Cité'nin bilinen meydanına giderken bütün trafik durur. Bu tehlikeli ufak arabalarda alabildiğine hayal kurcalayan buzlucaamlar vardır; bu camların gerisinde en güzel can çekişmeleri hayal edebilirsiniz; bir kapıcının hayal gücü yeter buna. Hayali daha kuvvetli olur da başka yönlere de açılırsa neler düşünmez insan! Fakat üstü açık arabalar da gördüm; körükleri indirilmiş, normal tarifeye göre çalışan arabalar; can çekişenler için de saati iki frank.

Bu mükemmel *hôtel* çok eskidir, ta Kral Clovis zamanında burada birkaç yatakta ölünerdü. Şimdi 559 yatakta ölüyor. Tabii, fabrika gibi, seri halinde. Bu pek büyük üretim karşısında tek tek ölümler, öyle pek temiz çıkarılamaz; ama bunun önemi de yok zaten. İş sayıda. İyi hazırlanmış bir ölüme kim bakar bugün? Hiç kimse. Ayrıntılı bir ölümü sağlayacak durumda olan zenginler bile ihmalci, aldırılmaz olmaya başladılar; insanda kendi ölümüyle ölme isteği azaldıkça azalıyor. Bir zaman sonra kendi hayatını yaşamak kadar seyrekleşecek böyle ölümler. Çünkü her şey hazır. Geliyorsunuz, hazır bir hayat buluyorsunuz, onu giyinmeniz kalıyor. Gitmek mi istiyorsunuz ya da gitmek zorunda mısınız, siz hiç zahmet etmeyin: *Voilà votre mort, monsieur.*¹ Rastgele ölüyorsunuz, çektiğiniz hastalığın ölümüyle ölüyorsunuz (çünkü bütün hastalıklar bilinen beri, çeşitli ölümlerin insanların değil, hastalıkların eseri olduğu belli bir şey; hastalar için yapacak iş kalmadı adeta).

1. (Fr.) İşte ölümünüz, mösyö. (Ç.N.)

Doktorlara, hemşirelere karşı o kadar minnettar, öylesine candan ölünen sanatoryumlarda, oraların gediklisi ölümlerden biriyle ölünür, herkes bunu hoş karşılar. Fakat insan, evinde ölecek olursa iyi çevrelerin kibar ölümünü seçer tabii, bu ölüm birinci sınıf bir cenaze törenine ve peşinden gelecek o bir sürü güzelim geleneklere bir başlangıç gibidir. Böyle bir evin önünde yoksullar toplanır, doya doya seyrederler. Onların ölümü basittir tabii, bütün törenlerden uzaktır. Onlar kendilerine az çok uyan bir ölüm bulurlarsa, memnun olurlar. Ölüm çok bol olabilir. Olsun, insan daima biraz daha büyür. Ancak ölüm, göğsünüzde kavuşmaz, gövdenize dar gelirse, o zaman fena; o zaman ölümün sefaleti başlar.

Şimdi ıssız kalan yurdumu düşündükçe, öyle sanıyorum ki, eskiden böyle değildi bu. Eskiden insan biliyordu (ya da belki de seziyordu) ki, meyvenin çekirdeğini taşıması gibi, ölümü kendi içinde taşımaktadır. Çocukların içinde küçük, yetişkinlerin içinde büyük bir ölüm vardı. Kadınlar, ölümü kucaklarında, erkeklerse göğüslerinde taşırlardı. O vardı işte ve ölüm, onların her birine garip bir ağırbaşlılık, sakin bir gurur verirdi.

Dedem ihtiyar Mabeyinci Brigge'nin, kendi içinde bir ölüm taşıdığı görülüyordu. Bu öyle bir ölümdü ki, iki ay sürdü, o kadar sesliydi ki, ta ön binalardan duyuldu.

Uzun, eski malikâne bu ölüme ufacık geliyor, sanki ek yapılar gerekiyor, çünkü Mabeyinci'nin bedeni büyüdükçe büyüyordu; sürekli odanın birinden öbürüne taşınıyor ve henüz akşam olmadan, içinde yattığı odalar bir bir bitip de yatmadığı başka oda kalmayınca korkunç bir öfkeye kapılıyordu. Bunun üzerine, sürekli çevresinde bulunan uşaklar, oda hizmetçileri ve köpeklerden oluşan bir kafiye ile merdivenleri çıkıyor, annesi-

nin öldüğü odaya, merhume yirmi üç yıl önce nasıl bırakmışsa öyle korunan ve başka zamanlarda kimsenin ayak basmasına izin verilmeyen odaya, önce malikânenin kâhyasını sokuyor, arkasından kendi giriyordu. O anda bütün o gürültülü kabile odaya doluyordu. Perdeler açılıyor, bir yaz ikindisinin gür ışıkları, odanın çekingen, korkak bütün eşyasını dolaşılıyor, örtüleri sıyrılan aynalarda acemice dönüyordu. Odaya dolanlar da aynı şeyi yapıyorlardı. Orada, görme merakıyla, ellerinin nereye gittiğini bilmeyen hizmetçi kızlar, sağa sola aptal aptal bakan genç uşaklar, nihayet işte şimdi çok şükür içine girdikleri kapalı oda hakkında anlatılan bütün şeyleri hatırlamaya çalışan yaşlı hizmetkârlar toplanıyordu.

Fakat hepsinden önce, bütün eşyası kokan bir odada bulunmak, köpekleri son derece heyecanlandırmışsa benziyordu. İri, uzun Rus tazıları koltukların arkasında koşuyor, uzun adımlarla salınarak odayı dolaşılıyor, asil köpekler gibi ayağa kalkıyor, narin patilerini açık yaldızlı pencere pervazlarına dayayarak sivri, gergin yüzleri ve basık alınlarıyla avlunun sağına soluna bakıyorlardı. Küçük, eldiven sarısı porsuk köpekler, yüzlerinde sanki burası kendi yerleriymiş gibi bir ifade, pencere kenarındaki geniş, ipek koltuklara oturuyorlardı ve kılları diken gibi, asık suratlı bir av köpeği, ayakları yaldızlı bir masanın kenarına sırtını sürüyor, üzeri resimli masadaki Sevr fincanlarını titretiyordu.

Evet, bu dalgın, uykulu eşya, korkulu saatler yaşıyordu. Aceleci bir elin beceriksizce açtığı kitaplardan bazen gül yaprakları uçuşuyor, üzerlerine basılıp çiğneniyordu; ufacak, güçsüz eşyalara saldırılıyor, hemen kırıldıktan sonra bu eşyalar, yine çabucak yerlerine konuyor, bazı gizli şeyler perdelerin arkasına sokuluyor ya da şöminenin yaldızlı ızgarasının arkasına atılıyordu. Arada bir şey düşüyor, halı üstüne yumuşak sesle düşüyor, sert düşeme

üstüne berrak sesle düşüyor, ama her iki yere de düşen kırılıyor, keskin bir sesle parçalanıyor ya da adeta ses vermeden ikiye bölünüyor, çünkü her zaman el üstünde tutulan bu şeyler, kesinlikle düşmeye gelmiyorlardı.

Kaldı ki bir kimsenin aklına soru sormak; bütün bunların nedeni nedir, üstüne titrenmiş, korunmuş bu odayı yok oluşların tufanına boğan nedir, diye bir soru sormak gelirse... Buna yalnızca *tek bir* cevap verilebilecekti: ölüm.

Mabeyinci Christoph Detlev Brigge'nin Ulsgaard'da ölümü. Çünkü o, koyu mavi üniformasından taşarak yerde, döşemenin ortasında yatıyor, kımıldamıyordu. Artık kimsenin tanımadığı bu yabancı, bu kocaman yüzdeki gözler kapalıydı; olup bitenleri görmüyordu. İlk onu yatağına yatırmaya çalışmışlar, ama o buna karşı koymuştu, çünkü hastalığının büyüdüğü o ilk gecelerden beri yataktan nefret ediyordu. Hem bu üst kattaki yatağın çok küçük olduğu anlaşılmış ve onu burada, halının üstüne öylece bırakmaktan başka çare kalmamıştı; aşağı inmeyi istemiyordu çünkü.

İşte yatıyordu ve ölmüş olduğu düşünülebilirdi. Hava gitgide kararmaya başladığı için köpekler, kapı aralığından birbiri ardınca çekilip gitmişti. Yalnızca asık suratıyla sert tüylü köpek, efendisinin yanında oturuyor ve yaygın, kıllı ön patilerinden biri, Christoph Detlev'in boz renkte, kocaman eli üzerinde duruyordu. Hizmetçilerin de çoğu, dışarıda, odadan daha aydınlık olan beyaz sofadaydı. Henüz içeride duranlara gelince, arada bir, gizli gizli, ortada kararan yığına bakıyor ve bu, bozulmuş bir cismi orten büyük bir elbiseden başka bir şey olmasının istiyorlardı artık.

Ama o, henüz bir varlıktı. Bir sesti, daha yedi hafta önce kimsenin tanımadığı bir ses: Bu, Mabeyinci'nin sesi değildi çünkü. Bu sesin sahibi, Christoph Detlev değil, Christoph Detlev'in ölümüydü.

Christoph Detlev'in ölümü, işte günlerdir, günlerdir Ulsgaard'da yaşıyor ve herkesle konuşuyor ve istiyordu. Taşınmak istiyordu, mavi odayı istiyordu, ufak salonu istiyordu, büyük salonu istiyordu. Köpekleri istiyordu; gülünsün, konuşulsun, oynansın ve susulsun istiyordu ve hepsini birden istiyordu. Dostlarını, kadınları ve ölmüşleri görmek istiyordu: İstiyordu. İstiyor ve haykırıyordu.

İşte gece olup da nöbeti olmayan yorgun mu yorgun uşaklar uyumaya çabaladıklarında, Christoph Detlev'in ölümü haykırıyordu; haykırıyor ve inliyordu; öyle uzun ve ısrarlı bağırdı ki, ilkin onunla birlikte uluyan köpekler susuyor, yatmaya cesaret edemiyor ve titreyen uzun, narin bacakları üstünde durarak korkuyorlardı. Danimarka'nın o engin, gümüş rengi yaz gecesinde, bütün köy halkı, onun haykırımlarını işittikçe, fırtına varmış gibi kalkıyor, giyiniyor ve feryat kesilene kadar hiç konuşmadan lambaların çevresinde oturuyorlardı. Doğurmaları yakın kadınlar, en ücra odalarda, en kalın yatak perdeleri ardına götürüldükleri halde işitmekteydiler; feryat, kendi gövdelerindeymiş gibi işitmekteydiler ve kendilerinin de ayağa kalkmalarına izin verilmesi için yalvarıyor, renkleri uçuk, ürkek, geliyor, yüzleri silik, solgun, ötekilerin yanına oturuyorlardı. Bu zamanda buzağlayan inekler, yardımsız ve içlerine kapanıktılar ve bir tanesinin ölü yavrusunu, anasının karnından bir türlü ayrılmadığı için, bütün iç organlarıyla koparıp çıkardılar. Hepsi günlük işlerini berbat ediyor, otu içeri çekmeyi unutuyordu; çünkü gündüzleri geceden korkuyor, uykusuzluktan ve benildeyerek uyandıkları için hiçbir şey düşünemeyecek kadar bitkin oluyorlardı. Pazarları beyaz, sessiz kiliseye gittikleri zaman, artık Ulsgaard'da bir bey olmasın diye dua ediyorlardı: Bu korkunç bir beydi çünkü. Hepsinin düşündüğü ve dualarına konu ettiği şeyi, rahip, kürsüsünde yüksek sesle söylüyordu; çünkü o da

gece nedir bilmez olmuştu ve Tanrı nedir, anlayamıyordu. Kaldı ki bütün gece çınlayan bir rakibe, bütün madenini kullansa bile, sesini bastıramadığı korkunç bir rakibe çatmış olan çan da bunu söylüyordu. Evet, hepsi bunu söylüyordu ve gençlerden biri, rüyasında malikâneye gittiğini ve gübre çatalıyla beyi vurup öldürdüğünü görmüştü; ötekiler, o kadar heyecanlı, o kadar bıkkın ve öyle sinirliydi ki, delikanlı rüyasını anlatırken hepsi onu dinliyor ve bu işi yapabilir mi diye, hiç farkında olmadan hepsi onu süzüyordu. Hep bu hissediliyor, daha birkaç hafta önce Mabeyinci'yi seven ve ona acıyan bütün bu bölgede hep bu konuşuluyordu. Ama böyle konuşulmakla birlikte değişen bir şey yoktu ortada. Ulsgaard'da yaşayan Christoph Detlev'in ölümü aceleye gelmiyordu. Bu ölüm on hafta için gelmişti buraya ve on hafta boyunca da kaldı. Bu süre içinde de Christoph Detlev Brigge'nin ölümü, Christoph Detlev Brigge'nin önceleri hükmettiğinden daha çok, Ulsgaard'a hükmetti. Zalim lakabı takılan, öldükten sonra da ve her zaman bu lakapla anılacak bir kral gibiydi o.

Bir hidrops¹ hastasının ölümü değildi bu; Mabeyinci'nin bütün bir yaşamı boyunca kendi içinde taşıdığı ve kendi gövdesiyle beslediği berbat, muazzam bir ölümdü. Sakin, rahat günlerinde harcamadığı gurur, irade ve hükmetme fazlalıklarının hepsi ölümüne geçmişti; ölümü, Ulsgaard'a yerleşmiş, bütün bunları delicesine tüketiyordu.

Mabeyinci Brigge, kendisinden bundan başka bir ölümle ölmesini isteyene kim bilir nasıl bakardı? O, kendi ağır ölümünü öldü.

1. Doku ve boşluklarda sıvı birikmesi. (Y.N.)

Modern edebiyatı derinden etkileyen Rainer Maria Rilke'nin tek romanı olan *Malte Laurids Brigge'nin Notları*, yazarın 1902-1903 yılları arasında yaşadığı Paris'e dair gözlemlerinden esinlenir.

Rilke'nin önce biçiminde kurguladığı bu başyapıt, bir yanılla yazarın Paris anılarını canlandıran otobiyografik bir roman olma özelliği taşıırken diğer yandan XX. yüzyıl başında büyük kentlerde yaşanan ızdırtılı sanayileşme sürecinin, insanların hayatlarında yarattığı karanlık etkileri vurgular.

Birçoklarıncı varoluşçu edebiyatın ilk parlak örneği olarak kabul edilen bu eserde Rilke'nin bütün ana temalarını; aşkı, ölümü, çocukluk korkularını, kadının tanrılaştırılmasını ve bir "gönül meselesi" olarak ele aldığı "tanrı" düşüncesini görmek mümkündür.

#dünyaklasikleri #fransızklasikleri #roman #sanayileşme
#moderndünya #aşk #paris

Kapak resmi: Egon Schiele

 can

canayinleri.com | [f](#) | [i](#) | [t](#) canayinleri

roman

ISBN 978-975-07-1000-0

9 789750 740220